

glasnik

glasilo delavcev živilskega kombinata žito ljubljana

številka 4

december 1987

Dober stroj omogoča dober izdelek

Angelina in Tropikana iz Šumija

Šumi je prvi v Jugoslaviji začel proizvajati kvalitetni žele iz naravnega sadnega pektina. Za popestritev ponudbe in da bi čim bolj pritegnili vse zahtevnejšega kupca, se je njegova razvojna služba lotila popolnega preoblikovanja Šumijevega pektinskega želeja pod novo blagovno znamko – Angelina.

V programu izstopa novost na jugoslovanskem tržišču – posamično zaviti žele kot bonbon.

Ime Angelina je sestavljena, ki vsebuje besedo geli, to pa je izpeljanka iz besede gel in pomeni v strokovnem smislu žele.

Iskali smo nov način zavijanja želejskih proizvodov in zanj tudi ustrezní zavijalni stroj, ki bi lahko zavijal tudi izredno občutljive mehke želejske izdelke. Odločili smo se za nakup stroja pri proizvajalcu strojne opreme GD iz Bologne, ki odlično zavija žele bonbone v obliki dvojne pentlje.

Stroj je sodobno zasnovan, ustreza vsem varnostnim predpisom, ima številne prvine za kontrolo pravilnega delovanja in za avtomatično preklapljanje ovojnega papirja brez zaustavljanja stroja. Nadalje stroj omogoča kontrolo in uravnavanje porabe ovojnega papirja pri praznih taktih, ko bonbona ni v zavijalni glavi, ter ima vrsto drugih dobrih tehničnih oziroma konstrukcijskih rešitev. Stroj zavije do 500 želejskih bonbonov v minuti, kar je za tovrsten občutljivi proizvod odlična proizvodna zmogljivost.

Z nakupom omenjenega stroja se je razvil tudi nov proizvod, Angelina 100 gr., v sodobni vrečki, ki vsebuje tri okuse tropskih sadežev: mango, pasijonka in kivi. Prednost tudi posamično zavitega želeja na način dvojne pentlje je v večji higieničnosti uporabe proizvoda, v večji zaščiti proizvoda pred izsuševanjem, majhna teža želejskega bonbona (6 gramov) pa je ravno pravšnja za enkratni grizljaj. Dvojna pentlja ovojnega papirja daje izdelku tudi lepši videz in bogatejše volumensko oziroma prostorninsko paketiranje v vrečki.

Prav tako smo popestrili tudi program polnjenih sadnih bonbonov z nakupom novega stroja istega proizvajalca za zavijanje manjših

bonbonov na dvojno pentljo. Stroj ima enake kvalitete kot stroj za zavijanje želeja Angelina, vendar je mnogo večje zmogljivosti – do 800 zavitih bonbonov v minuti. Luč tržišča je tako zagledal novi izdelek **Tropikana 100 gr.**, ki vsebuje polnjene bonbone z okusi tropskih sadežev, enako kot žele. Polnjeni bonboni vsebujejo naravne dodatke, po katerih nosijo ime (mango, kivi, pasijonka). Napori nosilcev priprave in razvoja novih proizvodov se zrcalijo v kvalitetni in produktivni proizvodnji, od Tozda Blagovni promet pa pričakujemo še večjo prodajo in agresivnejši, napadalnejši nastop pri ponujanju Angeline in Tropikane na jugoslovanskem, pa tudi na tujem tržišču. **Branko Mihelič**

Vsem bralcem želimo srečno, zdravo in uspehov polno novo leto 1988!

Uredništvo

Poslanica glavnega direktorja

Novo leto 1988

Večina novoletnih čestitk se začne in konča z željo po uspehu in seveda tudi zdravju. Na žalost pa živimo v času, ko so ugodne informacije bolj redke in ko se lahko vsak dan manj pohvalimo z delovnimi rezultati. Občutek neuspešnosti, ki se kaže najprej v celoviti stagnaciji ali zaostajanju naše družbe in potem v vse večjih težavah osebnega standarda, je težko breme ter nam pogosto jemlje voljo za nove delovne napore. Vse to pa nam nič ne pomaga; in preostane samo odločitev, da je treba več delati in to na čim bolj racionalen način.

Poslovodni delavci smo odgovorni za organizacijo delovnih naporov in za poslovno uspešnost prizadevanj naših delavcev. Vsi člani kolektiva Živilskega kombinata Žito pa smo odgovorni za delovno razpoloženje in spoštovanje delovne discipline...

Za leto 1988 si moramo vsi delavci Žita prizadevati, da ponovno dosežemo tržne deleže, kakršne smo v preteklosti že imeli. Pri tem moramo tudi zagotoviti ugodne poslovne rezultate. Nadaljevati moramo z razširitev izvoza in se vedno bolj zunanjetrgovinsko usposabljanje. In če bomo sledili temu, kar seveda odpira še celo vrsto drugih nalog, bomo tudi pri osebnih dohodkih lahko vodili uspešno politiko.

Vse obljube, ki jih lahko dajem v imenu poslovodstva, pa ne upoštevajo intervencijskih ukrepov, ki nas z vratolomno naglico peljejo v velike izgube. Moja osebna želja je, da bi bilo takih neekonomskih pretresov čim manj. Vsi bi namreč radi take gospodarske pogoje poslovanja, ki omogočajo pošteno tekmo med organizacijami združenega dela.

Vse te misli nas ne smejo še bolj onesposobiti za smeje akcije. Prepričan sem, da temelji naša delovna organizacija na trdnih temeljih in da imamo pred ostalim gospodarskim prostorom nesporne prednosti. Srečno 1988!

Marko Sok

Zunanja trgovina

Davek na dodano vrednost

Izvoz je podvržen različnim dejavnikom, ki ga pospešujejo ali zavirajo. Naša država se vedno bolj pogreza v zadolženost zaradi posojil v tujini, ki jih je treba vračati z iztržki takega ali drugačnega izvoza. Znano je, kolik delež nacionalnega dohodka bi bilo treba izvoziti, da bi lahko poravnali sprotne obveznosti do tujine, zmanjševali svoj dolg in zagotavljali uvoz za sprotne potrebe proizvodnje. Ob koncu vsakega leta sprejememo ukrepe tako imenovane gospodarske tekoče politike, s katerimi naj bi krenili na pravo pot, v drugi polovici leta pa že tarnamo, da sprejeti ukrepi niso bili pravi, da izvoz ni zadovoljiv itn. Tako tudi letos! In končno je bil sprejet program protiinflacijskih ukrepov, ki naj bi med drugim tudi vplivali na povečanje izvoza. Zanimanje za izvoz se bo povečalo, ko bo ekonomsko vsaj toliko zanimivo za izvoznika, kot je zanimiva prodaja doma ali pa še bolj. Devalvacija dinarja občasni ukinitvi ali zmanjšanju stimulacij prav gotovo ni zadostna spodbuda za smeješe planiranje izvoza...

Zanemarjena davčna politika

Program protiinflacijskih ukrepov je prinesel tudi idejo o spremembi davčne politike.

Davčna politika je v Jugoslaviji iz leta v leto bolj zanemarjena, saj ob razvoju pomembnejšega privatnega gospodarstva in ob istočasnemu siromašenju družbenega gospodarstva ni prišlo do ustreznega obdavčenja prelahke akumulativnosti v določenih dejavnostih zasebnega sektorja. Davčna politika se je razvijala le premočrtno, v smeri pokrivanja proračunskih potreb, ne pa hkrati tudi kot odgovarjajoč urejevalec gospodarskih tokov. Med

takšnimi davki je tudi prometni davek, ki se je v preteklosti pri nas razvijal povsem drugače, kot se je razvijal v drugih državah, zlasti zahodnega sveta.

Kaj je davek na dodano vrednost?

Program protiinflacijskih ukrepov prinaša novosti tudi v davčni politiki in predvideva nadomestilo sedanjega prometnega davka z davkom na dodano vrednost. Bistvo predloga je obračunavanje prometnega davka na vseh stopnjah dodajanja nove vrednosti in se tako prometni davek sešteva do prehoda v široko potrošnjo. Po

drugi strani pa je – nasprotno – mogoče ta davek izločiti, če neko blago ne gre v široko potrošnjo doma, ampak gre v izvoz. Na ta način se proizvajalca za izvoz oziroma izvoznika neposredno oprosti plačila vseh dajatev – prometnega davka, ki blago bremenijo na domačem trgu. Izvoženo blago prizadenejo namreč tovrstne dajatve na uvozni strani – poleg drugih – in je tako prometni davek obračunan le enkrat, kar pospešuje izvoz.

Kot vsaka druga radikalnejša pobuda pri nas je tudi predlog – za uvedbo davka na dodano vrednost naletel na stotisoč »za« in »proti«. Zato pač, ker je bil pri nas izvoz vedno nezadostno spodbujen v primerjavi s prodajo na domačem tržišču in ker je izvoznik večinoma le izgubljal, ob kvalitetnejšem delu kot proizvajalec za domači trg tudi zaradi bremen domačih davščin.

Kaj pa pri nas, v Žitu?

Živilski kombinat Žito se v proizvodnji za izvoz močno otepa z njegovo nerentabilnostjo. Dopustna je trditev, da je proizvodnja za izvoz sicer pomembno vplivala na dvig produktivnosti in kvali-

tete proizvodnje, vendar pa v domačih cenovnih pogojih za nabavo surovin ne more rentabilno poslovati, če so proizvodi podvrženi dvakratni obremenitvi – doma in v uvozni državi. Zakaj tako? Pri nas še vedno uporabljamo dve ceni za isti proizvod namesto le eno, kajti proizvajalca bi moralo blago stati enako – seveda, če gre za enakovreden oziroma isti proizvod – ne glede na to, na katerem trgu bo prodano. Zaenkrat pa ni tako. Našemu dobavitelju surovin se bolj izplača prodati blago za dinarje kot za devize. In tako na koncu tudi nam.

Mnenje dr. Toneta Krašovca...

V prispevku Davek na dodano vrednost ni čarobna palica (Gospodarski vestnik št. 47 od 4. 11. 1987) piše dr. Tone Krašovec o smiselnosti uporabe davka na dodano vrednost in pri tem opozarja, da se bo treba na to dobro pripraviti, da zopet ne bi dosegla nasprotnega učinka od pričakovanega kot se je to že večkrat zgodilo s preuranjenimi odločitvami. Gotovo velja poudariti, da način obračunavanja prometnega davka, ki so ga razvile in

Nadaljevanje na 2. strani

Davek na dodatno vrednost

Nadaljevanje s 1. strani

izpolnile razvite države v obliki davka na dodano vrednost, pomeni sestavni del njihovega gospodarskega napredka in uspeha. In če govorimo o našem tehnološkem približevanju zahodni Evropi, je treba tudi v naš gospodarski sistem vgrajevati tamkajšnja načela gospodarjenja; vendar le takšna, ki ne rušijo osnovnih načel našega političnega sistema.

Kako ocenjuje dr. Krašovec vpliv davka na dodano vrednost v naš davčni sistem?

»Preprosta zamenjava obstoječega enofaznega prometnega davka z davkom na dodano vrednost ne bi zagotovila spodbujanja izvoza, če hkrati ne bi izvedli prestrukturiranja davčnih prihodkov – znižanje deleža neposrednih davkov. Šele s tem bi ustvarili možnost, da čim višji znesek davka vključi v ceno in pozneje odšteje oziroma vrne ob izvozu. Naj dodamo, da bi ta učinek lahko dosegli tudi s prestrukturiranjem davčnih prihodkov v korist sedanjega prometnega davka. Vendar pa je nesprejemljivo, da bi delež tega davka v javnih prihodkih še povečevali. Uvedba davka na dodano vrednost bi nedvomno pripeljala do zvišanja cen blaga, namenjenega domači porabi. Ustvarili bi tudi pomembne razlike v teritorialni pripadnosti med sedanjim prometnim davkom in davkom na dodano vrednost. Konec koncev bi nas privedle h kompenzacijam med republikami in pokrajinama in v njihovem okviru po območjih. Naslednji pogoj za uvedbo oblike obdavčenja prometa – relativno trajno stabilen gospodarski položaj, prav tako ni izpolnjen. Končno je ena izmed značilnosti davka na dodano vrednost centralizacija njegovih prihodkov. To pa je nezdržljivo z našo družbeno ureditvijo, ki z novo ustavo teži ravno v nasprotni smeri.

Čeprav priznavamo davku na dodano vrednost številne pozitivne lastnosti v primerjavi z našim prometnim davkom, po našem mnenju ne morejo prevagati nad težavami, ki bi se pojavile v Jugoslaviji z uvedbo nove oblike obdavčenja prometa. Za to niso izpolnjeni nekateri najpomembnejši pogoji. Vendar pa moramo poudariti, da bi bila uvedba davka na dodano vrednost koristna zaradi tega, da bi bil naš davčni sistem bolj sinhroniziran z davčnimi sistemi držav EGS in EFTA. Te se vedno bolj povezujejo v Evropo proste trgovine.

Glede na povedano bo vseeno še potrebno počakati na stabilnejše gospodarske razmere in pogoje, v katerih bi prišle do izvoza prednosti tovrstnega obdavčenja.

Spremenjen sistem stanovanjskega varčevanja in kreditiranja stanovanjske gradnje

Časi poceni posojil so minili...

Za dosedanji sistem stanovanjskega varčevanja, zbiranja in združevanja tovrstnih sredstev ter sistem kreditiranja stanovanjske gradnje velja poudariti, da ni bil spodbuden za varčevanje. Vsi tisti, ki so varčevali oziroma združevali denar, so izgubljali na vrednosti privarčevanih sredstev, saj so bile obresti za tako zbrana sredstva samo dvoodstotne. Bil pa je zelo spodbuden za najemanje stanovanjskih posojil, saj so bile obrestne mere s samo petimi odstotki globoko realno negativne.

Posledica takšne politike varčevanja in kreditiranja so se kazale v izredno velikem povpraševanju po kreditih, sistem varčevanja pa je bil v bistvu prisilne narave, ekonomsko nemotoviran. Služil je le kot vstopnica za pridobivanje posojil v organizacijah združenega dela, v samoupravnih stanovanjskih skupnostih in v bankah.

Zaradi sedanjih gospodarskih pogojev je bilo nujno treba preiti tudi na revalorizacijo ali prevrednotenje stanovanjskih sredstev in posojil v stanovanjskem gospodarstvu, da bi na ta način zagotovili potreben obseg sredstev za načrtovano stanovanjsko gradnjo.

S sprejetjem zakona o celotnem prihodku in dohodku, ki velja od 1. januarja 1987, so banke zavezane v celoti revalorizirati posojila, odobrena po 1. aprilu letos, ne velja pa to za posojila, odobrena in porabljena v preteklem obdobju. Ta obveznost pa ne velja za organizacije združenega dela, ki so dajale posojila iz sredstev sklada skupne porabe.

Seveda bo smotrno tudi v organizacijah združenega dela preiti na revalorizacijo kreditov, saj bo treba sicer namenjati stanovanjski gradnji še več denarja ob manjših možnostih za urejanje stanovanjskih problemov zaposlenih.

Novi pogoji varčevanja in kreditiranja v bankah

Banka je že v maju letos sprejela nove pogoje poslovanja s sredstvi stanovanjskega dela sklada skupne porabe ter pogoje za pridobivanje posojil, namenjenih nakupu, gradnji in prenovi stanovanj in stanovanjskih hiš. Te novosti veljajo za občane in za tako imenovane uporabnike družbenih sredstev (delovne organizacije, samoupravne interesne skupnosti in druge).

Vrsta in višina možnega posojila je odvisna od izpolnjevanja pogojev poslovnega sodelovanja posamezne delovne organizacije. ŽK Žito kot podpisnik sporazuma o ustanovitvi LB-Stanovanjsko komunalne banke Ljubljana izpolnjuje vse pogoje poslovnega sodelovanja. To nam omogoča, da najemamo posojila pod ugodnejšimi pogoji, vendar po načelu revalorizacije posojila. Vsa posojila se revalorizirajo in obrestujejo po 5-odstotni obrestni meri.

Revalorizacijo posojil se opravlja po načelu revalorizacije glavnice, tako da se v obračunskih obdobjih obračuna revalorizacijo z uporabo veljavnih letnih stopenj. Revalorizacijo se med letom obračunava od minimalnega stanja posojila in ob koncu koledarskega leta pripiše glavnici.

Varčevanje delavcev in občanov

•Delavec lahko dobi za zadovoljevanje stanovanjskih potreb posojilo na podlagi namenskega varčevanja. Delavec, ki namensko varčuje dinarska sredstva, dobi po končani varčevalni dobi posojila, izražena v odstotkih od privarčevanega zneska, kakor jih kaže tabela 1!

Tabela 1: Privarčevana sredstva v odstotnih deležih

Varčevalna doba let	Z rednimi mesečnimi pologi	Z enkratnim pologom
2	180	220
3	230	280
4	300	350
5	370	430

•Prav tako lahko dobi delavec sredstva za reševanje stanovanjskih potreb na podlagi vezave sredstev ali dinarske protivrednosti prodanih konvertibilnih deviz. Na tak način dobi delavec med 220 in 250 odstotki posojila. Tudi pri tej vrsti posojila banka uveljavlja revalorizacijo posojila.

•Tretja možnost so združena vzajemnostna sredstva, ki jih razpisujejo samoupravne stanovanjske skupnosti. Revalorizacija teh posojil ni obvezna; za uvedbo tega so potrebni posebni sklepi pristojnih organov stanovanjskih skupnosti.

•Sredstva za urejanje stanovanjskih problemov lahko delavci naposled dobijo tudi iz sredstev sklada skupne porabe delovne organizacije, s katerimi lahko opravlja poslovanje po pooblastilu organizacije banka ali pa to opravi organizacija združenega dela sama.

Dovoljena višina posojil in kreditna sposobnost delavcev

Če dobi delavec za isti namen več posojil, je lahko najvišja možna vsota teh posojil pri:

- nakupu stanovanja – 80 odstotkov,
- združni stanovanjski graditvi – 75 odstotkov,
- graditvi stanovanjske hiše v zasebni lasti izven združene stanovanjske graditve – 60 odstotkov

od predračunske vrednosti oziroma končne cene, upoštevajoč standardno stanovanjsko površino, ki je lahko za stanovanje in stanovanjsko hišo največ 90 kvadratnih metrov.

Delavec lahko najame posojila, katerih mesečne anuitete ali vračilni obroki ne presejajo neobremnjene ene tretjine njegovega osebnega dohodka. Če predvidene mesečne anuitete skupaj presejajo delavčevo kreditno sposobnost, lahko del obveznosti prevzamejo njegovi ožji družinski člani, kot so starši, sestre in bratje.

Očitno je, da so minili časi poceni najetih posojil za urejanje stanovanjskih težav.

Zaenkrat lahko torej poceni posojila ponudijo le organizacije združenega dela za svoje delavce, vendar le ob zavestnem zmanjševanju realnih vrednosti sredstev, namenjenih reševanju stanovanjskih vprašanj. V zaostrenih gospodarskih razmerah pa bi bila takšna rešitev zelo kratkoročna...

Pri Milanu Mavru izposojena karikatura...

Aktualna téma

Kako poslovati po uveljavitvi intervencijskih ukrepov na področju cen?

Sprejeti intervencijski ukrepi na področju cen, kot prvi paket uveljavljanja protiinflacijskega programa, imajo usodne posledice za večino naših proizvodnih programov. Njihov vpliv ima namreč dvojni negativni učinek: administrativno povečevanje cen vhodnih materialov, energije in storitev ter zniževanje cen končnih proizvodov je povzročilo takšen izpad dohodka, da v vsakodnevem poslovanju nastajajo izgube. Edini izjemi, za kateri ta ugotovitev ne velja, sta mlinarstvo in proizvodnja kruha, saj so se zanju razmere le neznatno poslabšale!

Najbolj kritična je proizvodnja testenin in industrijskega peciva, v kateri vhodne surovine skupno s porabljenimi energijo, amortizacijo in revalorizacijo presegajo ustvarjeni celotni prihodek. Nič boljši ni položaj v ostalem konditorskem programu, za katerega ocenjujemo, da dosega mesečna izguba pri proizvodnji bonbonov 45 milijonov dinarjev, pri proizvodnji čokolade in žvečilne gume pa pokrivamo le osebne dohodke, kar pomeni poslovanje z motnjami. Ob predpostavki o enakem obsegu proizvodnje in prodaje (kar pa je ob intenzivnem vplivu cen na življenjski standard vprašljivo) – nastaja pri naštetih proizvodnih programih skupna mesečna izguba kakšnih 200 milijonov dinarjev.

Razvednotenje dinarja v odnosu na druge valute (devalvacija) nam tudi v izvozu ni prinesla obljubljenih pozitivnih učinkov. Devalvacijsko povečana realizacija oziroma prodaja je bila namreč presežena s cenovno povečanimi vložki, kar nam kljub ugodnemu razmerju med izvozom in uvozom daje v izvozu enak, nespremenjen ekonomski učinek.

O resnosti nastalega položaja smo obvestili vse pristojne organe v občinah in republikah, od zveznega sekretariata za tržišče in splošne gospodarske zadeve pa smo v osebnih in pisnih stikih zahtevali takojšnjo odpravo administrativno pogojenih cenovnih nesorazmerij. Naš predlog vsebuje zahtevo, naj se cene bonbonov, žvečilne gume, čokolade, industrijskega peciva, testenin in mok iz drugih žitaric oblikuje ne ravni 15. novembra z možnostjo za 8,5-odstotno povečanje. Neodvisno od tega zahtevka pa nas intervencijski ukrepi nedvomno usmerjajo v iskanje notranjih rezerv, kar naj bi se odrazilo v boljšem izkoriščanju razpoložljivih zmogljivosti, večji produktivnosti ter v splošnem varčevanju...

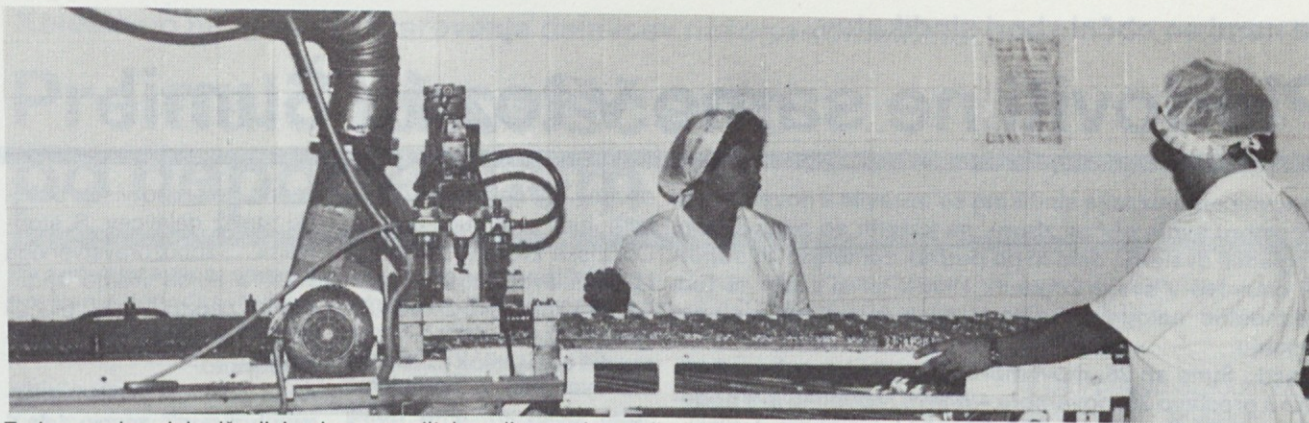
R.K.

Kadrovska novica

Tozd Triglav-Gorenjka je dobil novega direktorja

Z decembrom 1987 je nastopil delo direktorja Temeljne organizacije Trigla-Gorenjka Matjaž Gmajnar, dosedanji vršilec dolžnosti Jože Vidic pa je ponovno prevzel delo direktorjevega svetovalca v tozdu. Matjaž Gmajnar je star 39 let, po poklicu je diplomirani ekonomist. Doslej si je nabral že precej delovnih izkušenj, saj je bil najprej zaposlen v zunanji in notranji trgovini Hmezada v Žalcu, od leta 1979 pa je opravljal osem let dolžnosti direktorja tozda Trgovina v tovarni športne opreme Elan v Begunjah.

Prve dni po nastopu dolžnosti je novi direktor spoznaval razmere v kolektivu in seveda o svojih načrtih še ni mogel spregovoriti. Povedal je le, da je načelno tržno usmerjen, kar na kratko pomeni, da mora biti proizvodnja kar se da prilagojena zadovoljevanju potreb potrošnikov. Več bo treba storiti za rast kvalitete proizvodov ob sprotne spremljanju kazalcev o uspešnosti poslovanja.

Trak za proizvodnjo riževih kock po vgraditvi predlagane inovacije Franca Ažmana

Inovativna dejavnost vendarle ni povsem zamrla...

Za zgled: Franc Ažman

V zadnjem času smo v delovni organizaciji namenili precej pozornosti spodbujanju inovativne dejavnosti, ki je letos praktično zamrla. Da inovacij vendarle nismo povsem zamenjali, govori naslednji primer iz tozda Triglav-Gorenjka!

Do nedavnega je bila proizvodnja riževih kock sestav-

ljena iz več ločenih procesov, saj se je najprej posebej oblikovalo kocke, nato so delavke prelagale kocke na obilno linijo, na koncu pa so s čokolado oblite riževe kocke še paketirale.

Z inovacijo, katere avtor je Franc Ažman, po poklicu ključavničar, sicer pa vzdrževalec v tozdu, poteka sedaj proizvodnja riževih kock

neprekinjeno od oblikovanja kock prek oblikovanja do pakiranja končnih izdelkov.

Omenjena inovacija omogoča velike prihranke na izdelavnem času, kot v sami težavnosti dela. Čim bodo poznani vsi izračuni prihrankov in ko bo zbrana vsa potrebna dokumentacija, bo inovacija predložena samoupravnemu organu delovne organizacije, da bodo določili avtorju višino nagrade.

Franc Ažman že precej časa sodeluje v podobnih akcijah za predlaganje tehničnih izboljšav in inovacij, zato ga dajemo za zgled vsem tistim, ki menijo, da se tovrstna aktivnost ne izplača.

Naj še zapišemo, da se v tozdu Triglav-Gorenjka dobro zavedajo pomena inovativne dejavnosti, saj so predlagali, naj bi letošnje in prihodnje leto poimenovali za leti inovacij in tehničnih izboljšav; vse s ciljem, da bi povečali produktivnost dela s strojno opremo ter s tem znižali proizvodne stroške. Delavski svet tozda je pred kratkim tudi razpisal natečaj za inovacijo, ki naj bi omogočila ureditev proizvodnje riževih tablic. V natečaju lahko sodeluje seveda vsakdo, ki si želi, da bi izboljšali delovne pogoje!

Ob praznovanju dneva republike je sindikat tozda Mlini povabil na letno srečanje tudi svoje upokojece. Ob tej priložnosti so nekdanjim sodelavcem razkazali nove proizvode in jim v prijetnem pogovoru predstavili razmere v temeljni organizaciji in njeno poslovanje ter gospodarjenje. Upokojece so seveda tudi primerno pogostili in jim ob slovesu izročili paket z Žitovimi proizvodi ter koledar za prihodnje leto. Upokojece so zadovoljni zapuščali prostore temeljne organizacije ob povabilu predstavnikov sindikata, naj se prihodnje leto, če že ne prej, za 29. november spet zberejo v svojem nekdanjem kolektivu.

Kakšen plan za leto 1988?

Nejasnosti ukrepov protiinflacijskega programa in sporne opredelitve v resoluciji narekujejo odločitev stroke, da se bo plane za prihodnje leto sprejemalo kasneje kot običajno.

Obstoječe značilnosti zahtevajo nekatera drugačna izhodišča. Katera?

Ocena uresničevanja srednjeročnega in letnih planov

Gibanja pglavitnih gospodarskih tokov in rezultati gospodarjenja, ki se iz preteklega leta nadaljujejo v letošnjem letu, kažejo, da se nekatere ključne naloge ne uresničujejo skladno s pričakovanji in objektivno danimi razvojnimi možnostmi.

Z gotovostjo lahko trdimo, da je delno vzrok za to tudi ustvarjanje takšne gospodarske politike, ki ni omogočala primernih pogojev za uresničitev razvojnih ciljev na vseh področjih notranjega kot tudi zunanjega poslovanja. Zaradi tega tudi nasploh slabi gospodarska aktivnost. Splošna gospodarska rast je v Sloveniji v letošnjem letu nižja, kot je bila v preteklem, in je nižja od načrtovane.

Obračunski sistem, ki je bil vpeljan v letošnjem letu, je kljub obilo pomanjkljivostim v določeni meri odpravil inflacijsko napihnjen dohodek in zajedanje sprotne porabe v samo premoženje. Istočasno pa je kot pre-

malo premišljen vrsti dejavnosti povzročil nepremostljive ovire.

S katerimi opredelitvami v leto 1988?

V planu Žita smo na podlagi optimistične napovedi republiške resolucije na področju rasti končne potrošnje in gibanja realnih dohodkov predvidevali pomembne premike v proizvodnji. Predvidevali pa smo tudi slabitev razmeroma ugodnih cenovnih gibanj in skozi ta vidik ustvarjanje dohodka. Predvidevali smo tudi, da bomo ob kompenzaciji obeh na resoluciji temeljnih predvidevanj dosegli ugodne deleže akumulacije v dohodku.

Načelno se v letošnjih prvih devetih mesecih nobeno od osnovnih predvidevanj ni uresničilo. Kljub temu pa smo ob ugodnih cenovnih razmerjih dosegli visoko stopnjo akumulativne sposobnosti. V novembru pa so sprejeti protiinflacijski ukrepi (področje administrativnega urejanja cen) vzpostavili cenovna nesorazmerja, ki so nasprotna skrajnost situacije, značilne za prvih devet mesecev.

Z istočasnim intenzivnim vplivom na življenjski standard pa je na kratki rok onemogočeno vsako tržno prilaganje novem razmeram, kar bo ob koncu leta vsekakor imelo negativne posledice na rezultate poslovanja.

Značilnosti gospodarskih gibanj v prvih devetih mesecih so vsekakor imele svoj vpliv na izpolnitev količinskega dela plana za leto 1987. Realizacija oziroma prodaja manjših količin, kot so bile plansko predvidene, ter celo manjših, kot so bile dosežene v letu 1986, je bila sicer splošna značilnost. Vendar pa istočasno analiza tržnega nastopanja konkurence kaže, da smo na večini področij izgubili določen tržni delež (mlevski izdelki, testenine, bomboni, žvečilna guma; za čokolado pa podatki niso primerljivi).

Ker menimo, da je vzdrževanje oziroma večanje tržnih deležev ob upoštevanju strukturnih premikov in v pogojih gospodarjenja, kot jih predvidevajo intervencijski ukrepi na področju cen (neglede na morebitne spremembe) izredna pomembna opredelitev, je to tudi osnovno izhodišče v našem planu za prihodnje leto. Pri tem bomo izhajali iz nekaterih predpostavk strateškega marketinškega planiranja, ki so opredeljene v študiji Analiza situacije in opredelitev možnih dolgoročnih strateških izhodišč DO Žito (Studio marketing Delo).

Ti postavljeni programsko tržni cilji, ki so načelno že bili sprejeti potrjeni, bodo osnova za izvedbo planov posameznih poslovnih funkcij s posebnim poudarkom na razvoju, investicijah, prodaji, pospeševanju prodaje, kadrih, stroških in tako dalje...

Za nami so občni zbori sindikatov...

Plodoviti ne samo v tozdu Šumi!

Osnovne organizacije sindikata so opravile v novembru in decembru svoje občne zборе, na katerih so njihovi člani pregledali dveletno delo in po potrebi zamenjali ali dopolnili članstvo v svojih organih. Hkrati so si zastavili tudi prednostne naloge za delo v naslednjem mandatnem obdobju.

V tozdu Šumi so 26. novembra združili občni zbor sindikata s proslavo 29. novembra – dneva republike in s podelitvijo jubilejnih nagrad za 10, 20 in 30 let delovne dobe.

O delu osnovne organizacije Zveze sindikatov tozda Šumi v dveletnem obdobju je poročal predsednik njenega izvršnega odbora Peter Dujmovič.

Ker je bila dejavnost sindikalnih organizacij v vseh tozdh precej podobna, objavljamo v nadaljevanju kot primer omenjeno poročilo!

Sindikalna organizacija Tozda Šumi je razvijala svojo politično dejavnost v skladu s sprejetimi programi in z dodatnimi družbenopolitičnimi akcijami ter obveznostmi, ki so nas spremljale v preteklih dveh letih.

Osnovna sindikalna organizacija je spremljala ekonomski razvoj tozda ter tudi ekonomsko-stabilizacijske ukrepe, ki smo si jih zastavili in jih sproti dopolnjevali. Večkrat smo obravnavali gospodarjenje in proizvodno-ekonomske rezultate tozda ter ugotovili, da so pogoji gospodarjenja v teh kriznih letih družbe močno spremenljivi in negotovi. Obravnavali smo vse periodične zaključne račune ter si prizadevali za samopravno sprejemanje odločitev v zvezi z ustvarjanjem dohodka, njegovim razporejanjem, pa tudi uveljavljanjem načela o delitvi po rezultatih dela.

Direktor temeljne organizacije je sindikat izčrpno informiral o oceni poslovanja tozda ob periodičnih obračunih oziroma zaključnih računih na sestankih izvršnega odbora sindikata in na zborih delavcev.

Podpirali smo vodstvo tozda pri preusmerjanju proizvodnje, gospodarjenju z družbenimi sredstvi, usklajevanju cen naših izdelkov s cenami surovin, embalaže in energije, saj smo bili k temu prisiljeni v verigi vsesplošnih podražitev na našem trgu.

Izvoz naših izdelkov je stalno usmerjen na konvertibilno območje in ga vsako leto, povečanega po planskih aktih, uresničujemo.

Da smo v preteklih dveh letih dobro gospodarili, je gotovo tudi rezultat dobrega planiranja. Sindikat je dejavno sodeloval pri oblikovanju planskih dokumentov. Na sestankih izvršnega odbora smo spremljali uresničevanje začrtanih nalog ter spremljali ustrezne sklepe za nadaljnje delo. Obravnavali smo življenjske razmere delavcev, njihovo varstvo pri delu in zdravstveno varstvo, saj to gotovoprecej vpliva na kvaliteto dela. Osebnih dohodki so se izboljšali; uresničujemo dogovor na ravni delovne organizacije Žito in branžni sporazum. Kljub temu pa le s težavo dohajamo stalne podražitve življenjskih potrebščin, kar pomeni upadanje življenjskega standarda. Nekaj naših delavcev je

diktov naj nekaterim delavcem tudi ona nudi pomoč. Občinska zveza je vprašanja naših delavcev ugodno reševala, za kar se jim zahvaljujemo.

Stanovanjske probleme naših delavcev smo dokaj uspešno urejali s podeljevanjem posojil v skladu z veljavnimi samoupravnimi akti in zakonom.

Delovni pogoji so dobri, vendar ne najboljši zaradi prostorskih težav. A lahko rečemo, da je bilo v Šumiju že veliko narejenega za varstvo pri delu, saj je nesreč pridelu, vsaj hujših, v zadnjem času relativno malo.

Manj smo zadovoljni z zdravstvenim varstvom, saj še

vedno beležimo visok bolniški stalež delavcev. S storitvami zobozdravstvenega varstva sploh nismo zadovoljni, čeprav smo plačali velika sredstva za zobno ambulantno.

Naša aktivnost je bila usmerjena tudi v usmerjanje delavcev med dopusti v naše počitniške domove. Za njihovo letovanje je dobro poskrbljeno v domovih delovne organizacije na morju in v gorah.

Družbena prehrana, zlasti s finančne strani, se v zadnjem obdobju ne izboljšuje, kar je posledica stalnih podražitev prehrabnih artiklov.

Delovna disciplina in varnost pri delu sta se nekoliko izbolj-

šali, vendar še vedno ne moremo biti povsem zadovoljni; posebej ne z medsebojnimi odnosi med tozdi in nekaterimi delavci v naši temeljni organizaciji.

Premalo dejavni pa smo v organiziranju rekreacije, zato bomo morali na tem področju še precej storiti.

Obravnavali smo tudi prijave disciplinski komisiji, kakor tudi varnostnopolitične in požarno-varnostne razmere. Menim, da so te razmere v tozdu dobre.

Organizirali smo izlete za medsebojno spoznavanje in spoznavanje lepote naše ožje domovine.

Organizirali smo nakup ozimnice po ugodnih cenah, pa

tudi razne druge ugodne nakupe.

Vsako leto smo organizirali proslavo dedka Mraza z obdaritvijo otrok in obdaritev ženâ ob njihovem prazniku. Prav tako smo se z manjšo slovesnostjo spomnili ob koncu leta še naših jubilarov in upokojencev.

V tozdu spodbujamo k čim večji udeležbi na krvodajalskih akcijah.

O plodnem delu naše sindikalne organizacije govori tudi podatek, da smo imeli v minulih dveh letih 32 rednih sestankov.

Na koncu občnega zbora je predsednik izvršnega odbora sindikata vabil prisotne, da so v razpravi dopolnili poročilo.

Občni zbor sindikata tozda Šumi in praznovanje 29. novembra so s prisrčnim nastopom popestrili učenci osnovne šole Jože Moškrič.

Za zahtevne sladkokusce v novem letu

Dosedanji predsednik izvršnega odbora sindikata tozda Šumi je predstavil delo te organizacije v minulih dveh letih.

Marcipan – za obzorju v Žitu

Marcipan, visoko cenjen konditorski proizvod, ima pestro in dolgo zgodovino...

Prvič se je to ime pojavilo že leta 1407 v Kroniki mesta Lübecka z naslednjo vsebino: »Poletje 1407. leta je bilo poznano po strašnem mrazu. Vsi zemeljski plodovi so nedozoreli, tako da so bili ljudje prisiljeni jesti celo travo in seno. Iz suhih mandeljev in sladkorja so si zato začeli delati hlebčke in jih imenovali po S. Markusu. Od tedaj dalje naj bi takim hlebčkom podobne proizvode imenovali Marcipan.«

Po drugem izročilu naj bi imenu »Marci panis« botroval italijanski samostanski kuhar Marco in ne Sv. Markus ob podobni priložnosti. Zgodovina pa omenja poreklo marcipana celo iz arabskega sveta in to že v 12. stoletju. Naj bo kakor koli, marcipan so izdelovali konec 18. stoletja in v začetku 19. stoletja že na nekakšen industrijski način kot kombinacijo sladkorja in mandeljev. In to v velikih količinah. Na podoben način se ga proizvaja še danes. No, in ker bomo v začetku prehoda iz 20. v 21. stoletje začeli pripravljati marcipanske izdelke tudi v

Žitu, nekaj besed o surovi in obdelani marcipanski masi!

Tri skupine

Glede na način proizvodnje in na uporabljene surovine ločimo v glavnem tri skupine: ● mehke mase tipa marcipan ● mehke mase tipa percipan ● mehke mase tipa nugat. Glavne sestavine teh mas so sladkor in cela vrsta jedratega sadja ali različna masna semena. Najbolj uporabna sta mandelj in lešnik. Seveda pa lahko kot nadomestki nastopajo tudi koščice marelic, breskev in celo sliv. Redkeje pa se uporablja arašide, orehe, pistacije, kejšu, pinjol in podobno. V najnovjšem času so kot zamenjavo za izdelavo teh mas začeli uporabljati tudi sojo zaradi zlasti na beljakovinah bogatega semena leguminoz.

Kaj je marcipan?

Nas seveda najbolj zanima prva skupina – marcipan. To je sestavljena iz besed marci + pane, torej bi poslovenjeno lahko rekli **mandeljev kruh**. Marcipanske mase so lahko surove in obdelane. Surovo marcipansko maso se izdeluje iz oluščene, vlažnega,

zmletega sladkega mandelja in sladkorja, kar vse se rahlo praži. Taka masa naj ne bi imela manj kot 17 odstotkov vlage, ne višjega dodatka sladkorja kot 35 odstotkov, medtem ko naj bi bilo maščobe vsaj 28 odstotkov.

Zaradi različne kvalitete sladkega mandelja, ki se ga uporablja za proizvodnjo, se lahko naredi marcipanske mase različnih kakovosti. Sladki mandelj normalno vsebuje od 2 do 5 odstotkov (včasih tudi veliko več) grenkega mandelja. Čim večji je ta odstotek, tem slabša je kakovost marcipanske mase.

Pridobivanje surove marcipanske mase

Natančnejše poteka pridobivanje surove marcipanske mase takole: Olupljeni mandelj se najprej namaka 20 minut v 60°C v vroči vodi, dokler se povrhnjica ne začne luščiti od jedra. Možne so seveda tudi višje temperature vode in krajši časi namakanja (90°C in 3 – 6 minut), vendar potem lahko mandelj porumeni, beljakovine pa se denaturirajo, zaradi česar se olje izloči iz tkiva, ker se beljakovine ne vežejo več. Masa postane zato rumena in oljna.

Pravilno namočen mandelj se nato spušča skozi stroj s paro in z gumijastimi valjčki, ki dokončno oluščijo mandelj, tako da se ne poškoduje jedro. Ker se vse to dogaja v vodi, mandelj nabreka, zato po tem postopku vsebuje jedro od 32 do 35 odstotkov vlage.

Nato se jedra grobo zmelje ter v melanžerju oziroma v mešalniku pomeša s kristalnim sladkorjem (od 45 do 47 delov sladkorja na 100 delov vlažne mase mandeljevih jeder).Ovlažene beljakovine nabrekajo, pri čemer se količina olja fino razporedi – zato tudi ne sme beljakovina, kot že zapisano denaturirati, olje pa se ne sme izločiti iz mase. Zaradi tega je, seveda, pomembno, da drobljenje mandelja ni premočno. Tako homogenizirana masa se v nadaljevanju postopno obdeluje na trivaljih ali petetrovaljih, vendar ne tako drobno, kot na primer masa za čokolado ali nugat (lešnik). Valjčki imajo normalno hrupavo površino, zato se masa tare in riba, delčki pa lomijo in drobijo. Delčki mandeljevih jeder morajo biti večji od zdrobljenih kristalov sladkorja, da se čim dlje ohrani njihov značilni okus. Sočasno z

valjanjem mandeljev in sladkorja se tudi aroma mnogo bolje veže na zdrobljene vlažne sladkorne delčke, poleg tega pa delčki sladkorja ustvarjajo bolj grobo maso.

Po končanem valjanju (stiskanju oziroma prešljanju) se surovo marcipansko maso v duplikatorju – mešalniku segreva. Ob tem masa počasi izgublja svojo vlago in pridobiva značilno konsistenco ali gostoto marcipana. Končna vlaga surovega marcipana je okoli 17 odstotkov.

Normalno se marcipansko maso v duplikatorju (pritisk pare ni večji od dveh atmosfer) segreva pri temperaturi med 85 in 92°C. Tako rahlo praženje traja kakšnih 25 minut. Pri hladnejšem praženju lahko marcipan alkoholno zavre.

Tako obdelano maso se ohlaja v posebnih strojih, seveda med stalnim mešanjem. In ko je surova marcipanska masa ohlajena na približno 35°C, je primerna za oblikovanje ali pakiranje. Pri tem je omenjena temperatura zelo pomembna; pri drugični lahko izgubi masa na svoji plastičnosti (torej je termoplastična).

Pred izidom je knjiga

Kako in kdaj v pokoj

Pri Delavski enotnosti v Ljubljani bo v kratkem izšla zanimiva brošura z naslovom *Kako in kdaj v pokoj*. Namenjena je vsem tistim delavcem, ki se bodo upokojili v naslednjih nekaj letih — do leta 1990 in tudi kasneje. Če smo uvodoma zapisali, da je to zanimiva brošura, potem moramo dodati še, da je nadvse koristna za bodoče upokojence, ki bodo iz nje izvedeli, kaj jih v prihodnje čaka in na kaj morajo biti pozorni pri odhodu v pokoj. Koristna in potrebna bo tudi vsem tistim, ki se poklicno ukvarjajo s tem, da bodočim upokojencem pomagajo in svetujejo pri tako pomembni odločitvi kot je odhod v pokoj.

Avtor Jože Kuhelj, znani strokovnjak s področja pokojninskega in invalidskega zavarovanja, v brošuri natančno — s konkretnimi primeri — pojasnjuje oblikovanje pokojninske osnove in odmero pokojnin, upokojitev zavarovancev, ki jim bo delovno razmerje prenehalo do 31. decembra 1986, pravico do pokojnine pa uveljavljajo do 31. decembra 1989 ali kasneje. Avtor pojasnjuje v brošuri tudi najprimernejši čas za odhod v pokoj, ob koncu pa navaja tudi pregled vsega, kar potrebujemo ob odhodu v pokoj.

Kolektivno nezgodno zavarovanje delavcev našega kombinata!

Premalo izkoriščeno po nepotrebem

Po samoupravem sorazumu o osnovah in merilih za razporejanje dohodka, čistega dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo namenjajo delavci po prvi alineji 84. člena del sredstev tudi za kolektivno zavarovanje.

Kaj ponuja Zavarovalna skupnost Triglav?

Zavarovalna skupnost Triglav ponuja različne možnosti kolektivnega nezgodnega zavarovanja. Pri tej obliki jamči zavarovalna skupnost kot **osnovno zavarovanje za primer smrti in invalidnosti**; svojem ponesrečenca izplača zavarovalno vsoto za smrt (če je zavarovanec umrl v prvih šestih mesecih zavarovanja 50 odstotkov od dogovorjene zavarovalne

vsote, po tem roku pa dogovorjeno vsoto v celoti, za primer 100-odstotne invalidnosti pa dobi zavarovanec zavarovalno vsoto za invalidnost ali del te vsote, glede na oceno invalidnosti.

Razširitev osnovne oblike zavarovanja predstavlja **dnevna odškodnina**, ki jo zavarovalna skupnost izplača za čas, ko je bil zavarovanec zaradi nezgode nesposoben za delo (vendar ne več kot 200 dni za posamezen nezgodni primer). Krog upravičencev do odškodnine se pri tej obliki zavarovanja razširi na lažje nezgodne primere oziroma na večji krog delavcev. Dejanske in nujne stroške

Zavarovani so vsi delavci, ki so v delovnem razmerju, dogovorijo pa se za različne zavarovalne vsote, glede na nevarnostni razred. Zavarovalna skupnost Triglav ponuja štiri variante kolektivnega zavarovanja:

● Samo za primer nezgodne smrti in nezgodne invalidnosti;

● za primer nezgodne smrti, nezgodne invalidnosti in dnevne odškodnine;

● za primer nezgodne smrti, nezgodne invalidnosti, za primer smrti zaradi boleznih in stroški zdravljenja;

Ponuja tudi različne višine mesečne premije na osebo. Za leto 1987/88 lahko izbirajo zavarovanci med 300, 500, 700 in 1.000 dinarjev na delavca (lahko tudi več). Posamezne temeljne organizacije so pri zavarovanju raz-

omogoča (obrazec ZS N-11, ki ga dobi v kadrovsh službah).

3. Da v prijavi nezgode napiše zavarovalni skupnosti vsa potrebna obvestila in podatke, zlasti o kraju in času, ko se je nezgoda pripetila, popoln opis dogodka, ime zdravnika, ki ga je pregledal ali ga zdravil, zdravnikov izvid o vrsti telesne poškodbe, o morebitnih nastalih posledicah, kakor tudi podatke o telesnih hibah, pomanjkljivostih in boleznih, ki jih je morebiti imel že pred nezgodo.

4. Če je nezgoda povzročila zavarovančev smrt, mora upravičenec do zavarovanja to takoj pisno prijaviti zavarovalni skupnosti in priskrbeti potrebno dokumentacijo. Da ugotovi važne okoliščine, ima zavarovalna skupnost pravico zahtevati od zavarovanca, sklenitelja, upravi-

Tabela 1: Podatki o kolektivnem zavarovanju o kombinatu Žito

Tozdi	Število uveljenih odškodnin		Datum sklenitve zavarovalne police	Višina zavarovalna premije (v dinarjih)
	1986	1987		
DSSS	1	2	31.5.1986	70
Blagovni promet	0	2	31.5.1986	100
Pekarstvo in testen.	31	33	20.2.1987	200
Tehnični obrati	15	8	31.1.1987	300
Mlini	8	1	1.5.1985	50
Šumi	1	6	12.2.1987	150
Pekarna Vrhnika	—	—	31.1.1987	200
Maloprodaja	—	—	1.5.1987	400
Triglav Gorenjka	v kadr. ev. tozda ¹⁾	—	1.12.1986	500
Imperial	v kadr. ev. tozda	—	1.3.1987	iz SSP
Pekarna Dolenjska	0	2	1.6.1985	80
Pekarna Kranj	v kadr. ev. tozda	—	1.7.1986	300
Pekarna Krško	v kadr. ev. tozda	—	1.11.1987	742

1) V kadrovski evidenci tozda

zavarovanja povrne zavarovalna skupnost upravičencu po predloženih dokazilih do vsote, ki je navedena v zavarovalni polici.

Za nezgodo se šteje vsak nenaden, od zavarovančeve volje neodvisen dogodek, ki deluje v glavnem od zunaj in naglo na zavarovančevu telo ter ima za posledico njegovo smrt, popolno ali delno invalidnost, prehodno nesposobnost za delo ali okvaro zdravja, ki zahteva zdravniško pomoč.

Kot sklenitelj zavarovanja nastopa tozda oziroma delovna skupnost skupnih služb, ki sklone kombinirano kolektivno zavarovanje delavcev ne glede na to, ali plačuje premije (zavarovalne zneske) iz sredstev tozda ali jih odteguje delavcem od njihovih osebnih dohodkov po plačilnem seznamu, tako da podpiše z zavarovalno skupnostjo polico. Na njej je označen dan začetka zavarovanja in traja permanentno, dokler ga katera od strank ne odpove. Vsaka stranka lahko zavarovanje z nedoločenim časom odpove (pisno, najmanj tri mesece pred potekom tekočega zavarovalnega leta). Pri zavarovanjih, za katera se premija odteguje zavarovancem iz osebnega dohodka, lahko sklenitelj odpove zavarovanje samo s predhodnim dovoljenjem zavarovalnih delavcev.

vrščene v različne nevarnostne razrede (od I do III) glede na dejavnost, ki jo opravljajo. To pomeni, da so pri isti mesečni premiji različne zavarovalne vsote, od obeh pa je odvisna tudi višina odškodnine v posameznem nezgodnem primeru, ki jo povrne zavarovalna skupnost.

Po podatkih računovodstva delovne skupnosti so se v temeljnih organizacijah dogovorili za različne zavarovalne vsote oziroma mesečne premije za posameznega delavca, kot tudi način plačevanja kolektivnega zavarovanja. V tozdu Imperial plačujejo premije le iz sklada skupne porabe, v drugih pa tudi iz osebnih dohodkov delavcev. Podrobnejši pregled ponuja tabela 1!

Prijava zavarovalnega primera

Zavarovanec, ki je poškodovan zaradi nezgode, je dolžan storiti:

1. Da gre po možnosti takoj k zdravniku, oziroma, da pokliče zdravnika zaradi pregleda in nudenja pomoči, da nemudoma ukrene vse potrebno za zdravljenje ter da se glede načina zdravljenja ravna po zdravnikovih nasvetih.

2. Da zavarovalni skupnosti pisno prijavi nezgodo, brž ko mu zdravstveno stanje to

čenca ali od katerekoli druge pravne ali fizične osebe tudi naknadna pojasnila.

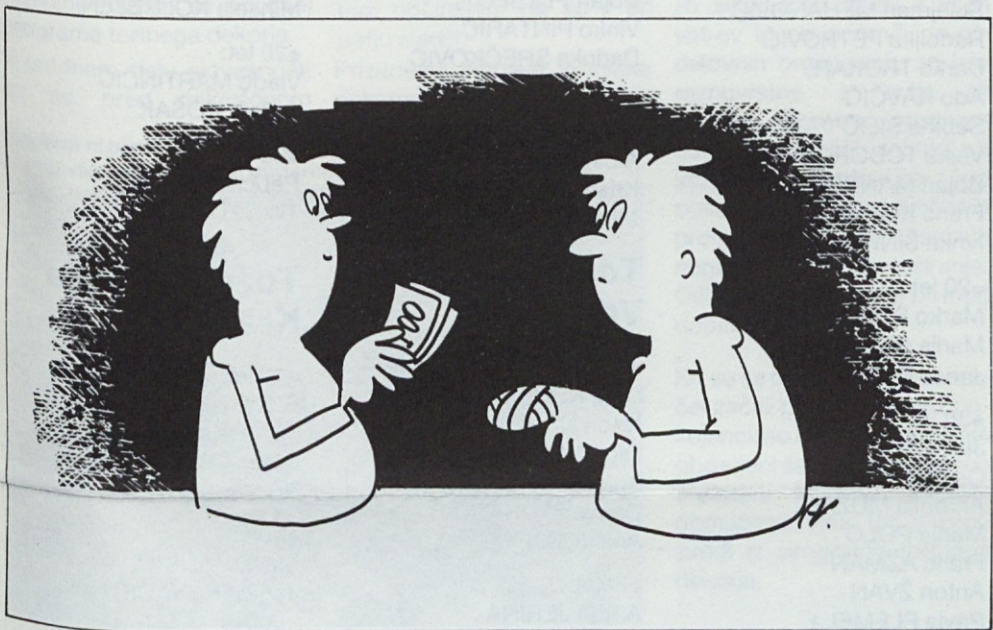
Izplačilo zavarovalne vsote

Zavarovalna skupnost je dolžna plačati dogovorjeno zavarovalno vsoto oziroma povračilo samo, če je nezgoda nastala med trajanjem zavarovanja in če so bile posledice nezgode, predvidene v splošnih pogojih za nezgodno zavarovanje oseb (7. člen), medicinsko ugotovljene v enem letu po nezgodi. Zavarovalna skupnost izplača zavarovalno vsoto oziroma njen ustrežni delež ali dogovorjeno povračilo zavarovancu oziroma upravičencu v 14 dneh po prejemu dokazov o obstoju in višini svoje obveznosti. Če zavarovalna skupnost ne izplača povračila v navedenem roku, ima upravičenec pravico do zamudnih obresti.

Namesto sklepa...

Menimo, da delavci premalo uveljavljajo odškodnino od zavarovalne skupnosti, kar je verjetno posledica neinformiranosti in neutečenih poti za uveljavljanje te možnosti delavcev v nekaterih temeljnih organizacijah. Za vsa navodila v zvezi z uveljavljanjem kolektivnega zavarovanja so na voljo kadrovske službe tozdv.

Biserka Davidovič

Kaj pa obdelava?

Morda še nekaj besed o obdelani marcipanski masi? To se dobi z mešanjem surove marcipanske mase s sladkorjem v prahu. Slednjega se doda največ v razmerju 1 : 1 glede na surovo marcipansko maso. Količina sladkorja v prahu je odvisna od zaželenega okusa in od vrste končnega proizvoda. Postopek pa je, na kratko zapisano, naslednji: najprej se z nekaj sladkorja v prahu posuje mešalnik, v katerega se doda marcipanska masa. Vse to se nato meša in mesi. Med mešanjem se postopoma dodaja sladkor v prahu do deleža oziroma meje, ki jo zahteva zaželen receptura.

Marcipanske mase so zelo sušljive, hitro torej dehidrirajo, zato se jim pogosto poleg sladkorja v prahu dodaja še druge dodatke, katerih glavna naloga je, da obdržijo marcipansko maso svežo in vlažno čim daljši čas. Običajno zato dodajajo invertni sladkor v obliki 70 do 80 odstotkov sirupa. Z istim namenom se lahko dodaja encim invertazo, ki med skladiščenjem deluje na saharozo ter tvori invertni sladkor. Tudi dodatek škrobnega

sirupa (do 3,5%) deluje na ohranjanje marcipanove svežine. V zadnjem času pa vse pogosteje dodajajo sorbit, da je marcipan mehkejši. Dokazano je namreč, da sorbit preprečuje njegovo izsuševanje vsaj tako dolgo kot invertni sladkor.

In še težave!

Razpoke, ki se zelo rade pojavijo na proizvodih iz marcipana, dajo slutiti na pojav vrenja. Najpogostejši vzroki teh nezaželenih težav so nečistoča pri delu, nepravilno — slabo praženje, razne sekundarne reakcije in tako dalje. Da bi se izognili takim pojavom, je pri proizvodnji marcipana predvsem nujna absolutna čistoča delavcev in strojev pa tudi prostorov. Eden izmed »inhibitornih« ukrepov je tudi pravilen proizvodni proces. Priporočljivo je dodajati marcipanski masi tudi male količine alkohola ali dodatke, ki vsebujejo alkohol. V nekaterih državah je dovoljeno dodajati marcipanski masi tudi določene konzervanse.

Uporaba marcipana...

Iz obdelanega marcipana se lahko oblikuje različen dekor,

proizvode različnih oblik, razne figure, ki so lahko tudi obarvane. Vi ti izdelki so lahko naravni ali oblitni s čokolado.

V Žitu bodo imeli prvi marcipanski proizvodi oblike različnih sadežev (hrušk, citrone, pomaranče, jagode, banane, fige itn.), proizvajali pa bomo tudi miniaturne različnih živali in figurice. Izdelki bodo v začetku samostojno pakirani (butique), sadje pa bo celo v malo večjih ličnih lesenih gajbicah.

Seveda je paleta marcipanskih proizvodov neizčrpno obsežna in bogata, odvisna pač od idej proizvajalca!

V naslednji izdaji Glasnika bomo objavili še nekaj besed o pripravi marcipanski masi podobne, vendar pa po svoje specifični percipanski masi.

Arzenij Kuret

Kadrovske službe so sporočile...

Kdo so letošnji jubilaranti v Žitu?

Ob koncu vsakega koledarskega leta se v temeljnih organizacijah in v delovni skupnosti skupnih služb naše delovne organizacije vrstijo slovesnosti, na katerih dobijo naši sodelavci za 10, 20 ali 30 let delovne dobe jubilejna priznanja in nagrade.

Naš časopis Glasnik nameni sodelavcem – jubilarantom vedno nekaj pozornosti, takšno tradicijo nadaljuje tudi tokrat. Fotografski aparat je tokrat zabeležil podelitve priznanj v tozidih Pekarna Vrhnika, Šumi in Mlini. Seveda pa tudi tokrat objavljamo spisek vseh Žitovih jubilarantov v letu 1987 za skupno delovno dobo.

V letu 1987 so 10, 20 ali 30 let skupne delovne dobe dopolnili naši naslednji sodelavci:

Tozid Mlini

●20 let:
Jože KASTELIC
Darinka KRANČAN
Pava ŠKRBIČ

●30 let:
Ernest FELC
Mili MRZLIKAR
Marjeta PETRIČ
Martina MEDVEŠEK

DE Domžale

●10 let:
Ludvik KOLBL

●30 let:
Ivana MIKLAVČIČ

DE Mlin Vrhnika

●30 let:
Marija ZEMLJIČ

Tozid Pekarstvo in testeninarstvo

DE Ljubljana

●10 let:
Nada DANILOVIČ
Zlato ĐORĐEVIČ
Mitar JOVIČ
Antonija KOS
Fadil KARAJKOVIČ
Nada LAZENDIČ
Franc MALAVAŠIČ
Miro RADOJKOVIČ
Bajro RIZVIČ
Nada TEŽAK

●20 let:
Jelena BABIČ
Hasan HASIČ
Mihela PLEMENIČ
Budimir POPOVIČ

●30 let:
Franc ANŽLIN
Janez KORELC
Nada PENGGOV
Jože VRABELJ

DE Center

●10 let:
Božica BARAT
Slavko KARLICA
Srečko LAHARNAR

Pero MITROVIČ
Miran OBROVNIK
Fikret PARATUŠIČ
Dragica PETROVIČ
Andreja SOVIČ
Soferinka AVRAMOVIČ

●30 let:
Jože ERČULJ
Franc VESEL

DE Bežigrad

●10 let:
Nikola BOŽIČEVIČ
Rasema BEČIČ
Abzudin MEHIČ
Franc ZUPANČ
Marko MARJETIČ

●20let:
SadiK SPAHIJA
Jože TAVČAR

●30 let:
Alojz COF
Ignac ČUČEK
Martin KRAMBERGER

DE Pekatete

●10 let:
Rajko GRBIČ
Jelena VIDEKIČ

DE Kamnik

●10 let:
Marjan RESNIK

●20 let:
Julka SUŠNIK
Ana ZLATNAR

●30 let:
Jože GLAZER
Alojz MIKLAVČIČ

DE Kočevje

●10 let:
Jože NOVAK

●20 let:
Dušan TOŠAJ

●30 let:
Franc KOCH

DE Trbovlje

●20 let:
Alojz MEDVED

DE Tehnični obrati

●10 let:
Bojan GODEC
Dragan MINEV

●30 let: Jože JANČAR
Marija VUKELIČ

Tozid Blagovni promet

●10 let:
Dragica ERPIČ
Leonida KECMAN
Nada OBLAK
Dušan MAMULA

●20 let:
Silvo GROFF

●30 let:
Alojz ŠČAP
Mira TOMEČ
Vinko LEVSTEK
Mihael MAROVT

DSSS

●10 let:
Biserka DAVIDOVIČ-PRIMOŽIČ
Joža MLINARIČ
Polka ŽURAVLJEV
Iztok PURIČ

●20let:
Marija CENCELJ
Doroteja GRMEK
Cirila JENKO
Tanja KOVAČ

●30 let:
Tončka BAJEC
Ana GERŽELJ
Bojan RAK
Marija STENKO
Polona POTOČNIK

Tozid Šumi

●10 let:
Andrej GORJANC
Milica ANIČIČ
Rosa ČIČIČ
Jelena DOMJANIČ
Snežana MILAKU
Stanica MILADINOVIČ
Ljubica MRDŽA
Edita MIKUŽ
Dosta MILETIČ
Ljubica PAVLOVIČ
Anka SOFRENIČ
Bogomira STRANJAK
Gordana TOMIČ
Mojca ZAVAŠNIK
Janez URBAS
Jožef CIBER
Nevenka MIJATOVIČ

●20 let:
Dana MARKOVIČ
Draga MILENKOVIČ

Ljubo MLINAR
Alojzija ŠENICA
Marija BUDANEC
Olga VALENČIČ

●30 let:
Antonija KONČAR
Karolina MIKLAVČIČ
Franciška SETNIKAR
Alenka ŠKULJ
Angela ŠVIGELJ
Igor ŠKULJ

Tozid Triglav-Gorenjka

●10 let:
Hatidža AVDIČ
Marko STOLNIK
Martina ROBIČ
Rbija PERVIČ
Biserka MAJDANČEVIČ
Marta BEDENIK
Rahima HADŽIČ
Sulejman MEHANOVIČ
Radoljka PETROVIČ
Darko TROKAR
Ado KAVČIČ
Sebiha SILIČ
Vajka TODOROVIČ
Bojan MANDELJČ
Franc KOTNIK
Ivanka ŠINKOVEC

●20 let:
Marko STOLNIK
Marija GOLOB
Janez FERJAN

●30 let:
Jelka ŠMID
Cecilija KELBL
Antonija MUŽAN
Marija POLC
Franc AŽMAN
Anton ŽVAN
Pavla PLEMELJ
Marija WALAND

Tozid Imperial Krško

●10let:
Jožica BAN
Marija BOŽIČ
Darinka CIZERLE
Ljubica FLORJANČIČ
Azemina FORIČ
Bernarda GABRIČ
Majda IVANŠEK
Franc LEVSTIK
Marjeta LEVIČAR
Anica MEŽIČ
Bogo NOVAK
Majda PETELIN

Majda PLANKAR
Milena POŽUN
Boža RAČIČ
Helena ROGIČ
Jože VALENČAK
Jože ZAJC
Štefka ZUPAN
Ema ŽVAR

●20 let:
Alojzija HRIBERŠEK
Jože KORITNIK
Majda KOZJEK
Terezija PIPIČ

●30 let:
Anica BEVC
Milka KUNŠEK
Pavla OMERZEL

Tozid Pekarna Krško

●10let:
Bojan PLEŠEC
Vinko PINTARIČ
Darinka SREČKOVIČ

●20 let:
Jože KATIČ
Albina KOS
Kristina KUKOVIČ
Mile MILAKOVIČ

Tozid Pekarna Vrhnika

●10 let:
Olga KUCLER
Nada NAGODE
Olga NOVAK
Anica GORNIK
Damjan LUKANČIČ
Ana JURJEVIČ

●20let:
Anton JERINA
Andrej KOŠAK

●30let:
Jože PLEŠKO

Podelitev jubilejnih priznanj v tozdu Pekarna Vrhnika.

To so letošnji jubilaranti iz tozda Šumi!

Pavla Škrbič je prejela priznanje za dvajsetletno delovno dobo. Posnetek je s slovesnosti v tozdu Mlini.

Tozd Pekarna Vrhnika

Prisrčno z upokojenci

Slovesno, prijetno, zabavno – s temi besedami bi lahko na najkrajši način zaisali, kako je potekalo srečanje delavcev tozda Pekarna Vrhnika ob skupnem proslavljanju dneva republike.

Na srečanju z upokojenci so predstavniki sindikalne organizacije po uvodnem pozdravu vseh prisotnih slovesno podelili jubilejne plakete sodelavcem za 10, 20 ali 30 let delovne dobe. Posebej bučen aplavz je bil namenjen direktorju temeljne organizacije **Andreju Košaku**, ki je dobil poleg priznanja za 20-letnico delovne dobe še posebno priznanje za prispevek k razvoju tozda Pekarna Vrhnika in kot vzpodbudo za še nadaljnje uspešno delo. Direktor se je zahvalil za dodeljeno priznanje, na kratko opisal tozdo pot in predstavil zbranim nadaljnje razvojne načrte, še posebej programa tortnega dekorja.

V uradnem delu slovesnosti so se pred mikrofonom

zvrstili še: predstavnik vrhniške občine, dolgoletni direktor delovne organizacije **Žito Franc Puterle** in najstarejši upokojenec pekarnice.

V nadaljevanju srečanja so se udeleženci srečanja dodobra okrepčali z okusnimi jedmi, pripravljenimi oziroma spečenimi v pekarskih pečeh. Tudi za dobro domačo vinsko kapljico je bilo poskrbljeno. Za vedro razpoloženje je poskrbela Zdenka Šibonja s svojo harmoniko in s svojim glasom, zato ni čudno, če je bilo vseskozi veliko plesalcev na plesišču. Njen repertoar pesmi je bil zares širok in večkrat je uspela spodbuditi tudi občinstvo, da so ji pri petju sledili.

Prizadevni sindikat vrhniške pekarnice je za vse prisotne

poskrbel, da ne bi bilo nikomur dolgčas. Zabavne igrice so se kar vrstile, in najbolj vneti so se med seboj pomerili v spretnosti hoje po opekah, s prstom in z zavezanimi očmi so ciljali v tarče, plesali so pomarančni ples v stilu »povšter tanca«, z zavezanimi očmi so poskušali z jogurtom nahraniti sodelavca, zakonski par pa se je potrudil z napihovanjem balona na posebej zahteven način – s pomočjo tlačilke za gumijaste blazine. In še bi lahko naštevali. Smeha in dobre volje ob takšnem programu zares ni moglo zmanjkati.

Sindikat je organiziral tudi srečelov, katerega posebnost je bila, da je prav vsaka srečka zadela. Nagrade, ki so jih sindikalisti zbrali z vseh vetrov in ob pomoči drugih delovnih organizacij, so bile raznovrstne, z večjo ali manjšo uporabno vrednostjo. Tako so bili dobitki od stolov do obešalnikov, od posode do prehrabnih proizvodov, od ženskih nogavic do kape za tuširanje. Celotakelj otrobov je bil med dobitki.

Ko so se okoli desete ure zvečer začeli poslavljati prvi upokojenci, so bili pred odhodom obdarjeni še z domačo potico v pleteni »košarici«, z litrom domačega vina ter s proizvodi iz programa tortnega dekorja.

Direktor vrhniškega tozda **Andrej Košak** ob prevzetju posebnega darila za svoje dvajsetletno delo.

ostane še enajst mojih plač.«
Hči: »Oči, ne pozabi, da imamo letos šolo v naravi – februarja. Saj še veš? Pa obljubil si mi, da boš kupil novo smučarsko opremo, da ti ne bom delala sramote.«
Oče: »Kar sem obljubil, bom izpolnil. Bomo pa z marcem začeli...«
Mati: »A obljube, ki si jo dal meni, pa ne misliš držat. Marca imava vendar petnajstletnico poroke; in še 8. marec je povrh. Pa tako sem se veselila tistega prstana!«
Oče: »No, dobro! Nikar ne sitnari. Saj ti bom nabavil tisti presneti prstan, da bo mir. Ampak drugega pa nikar ne pričakujte od mene. Saj sem povedal, da bomo varčevali.«

Plesa na zabavi res ni manjkalo...

Marko Pograjc

(Na žalost) bolj zares kot za šalo...

Prihodnje leto bomo pa varčevali!

Kraj dogajanja: dnevna soba družine Zapravljivec.
Prisotni: oče, mati, hči in sin.
Téma pogovora: varčevanje.

Oče: »Sedaj, ko smo vsi zbrani ob prihodu Novega leta, vas želim seznaniti z mojimi načrti za prihodnje leto. Odločil sem se namreč, da tako kot smo delali doslej, ne gre več. Vse, kar bomo odslej počeli, bomo storili po vnaprej sprejetem načrtu...«

Mati: »Daj no, nehaj že filozofirati in povej, zakaj si nas pravzaprav zbobnal tako na hitro skupaj?«

Oče: »No, dobro, pa preidimo k dejstvu! Hotel sem vas seznaniti z mojo odločitvijo, da moramo v prihodnjem letu veliko bolj skrbno ravnati z našim denarjem, če želimo kak dinar privarčevati. Saj menda vidite, v kakšnih raz-

merah živimo: vozimo se s starim avtom, štedilnik skoraj vsak teden štrajka, omare se bodo vsak čas sesule. Sicer pa, kaj bi našteval?«

Sin: »Me pa res zanima, kaj si pogruntal. Saj vidiš, da drugi ne živijo nič bolje kot mi. Le kako misliš v teh časih kaj prihraniti?«

Oče: »Ne segajte mi kar naprej v besedo. Stvar je čisto preprosta. Od danes naprej bi morali – in tudi bomo – živeti od mamine plače, saj ne zasluži tako malo, moja plača pa bomo dajali na kupček.«

Mati: »Pozabljaš, da si dolžan sosedom in da bo šla tvoja cela januarska plača za vrnitev dolgov.«

Oče: »Saj vem. Pa kaj morem, če so bila pa novoletna darila tako draga, pa še avto mi je prav v decembru moral crkniti. Vseeno pa nam

Sin: »Ja, ata. To je že res, ampak pozabljaš pa, da aprila poteče registracija naši stoenki. Stric Tone je pa že lani rekel, da boš moral zamenjati blatnike, vsaj prednje, pa tudi v podnu je luknja. Na aprilsko plačo nikar ne računaj.«

Mati: »In maja moraš nabaviti kurjavo za zimo, da se ne bo zgodilo tako kot letos, ko sišele novembra dobil premo, in smo štirinajst dni zmrzovali.«

Oče: »Imaš prav. Spomnil sem se, da bom moral mojo junijsko plačo nameniti poletni garderobi, saj nimam že nobene srajce s kratkimi rokavi več; da ne govorim o mikicah naših otrok.«

Mati: »Potem pa sta že julij in avgust. Saj se menda ne misliš odpovedati dopustu? Julija boš lepo dal plačo na stran za na morje v avgustu; če pa ne bo zadostovalo, boš pa še avgustovsko plačo primaknil.«

Hči: »Saj potem je pa že september in spet ta presneta šola. Glej, da boš imel denar za učbenike, pa za zvezke, barvice in drugo!«

Sin: »Pa jaz bom šel v prvi letnik. Kdo ve, kaj vse bom rabil.«

Oče: »Ja, hudiča. Saj potem bo pa že oktober in bom moral nabavit' ozimnico in krompir, kar se z mamino plačo prav gotovo ne bo dalo.«

Mati: »Ne pozabi novembra računati poleg sveč in cvetja za na grobove tudi na bundo za sina, saj vidiš, kako hitro raste. Že zdaj mu je lanska premajhna.«

Sin: »Potem je pa že december in z njim novoletna darila, a ne? Sej menda ne misliš ukin't edine svetle tradicije v tej družini!«

Oče: »Zdaj je pa dost' tega. Čist' ste mi unič'li moje novoletno razpoloženje in moj briljanten načrt.« Nazadnje ne bom mogel privarčevati niti dinarja.«

Hči: »Oh, oči. Ne bodi slabe volje, nikar se ne sekiraj.«

Mati: »Bomo pa začeli varčevati naslednje leto...«

Med zabavnimi igrami je bilo tudi »streljanje« s prstom v tarčo pri zavezanih očeh. Zmagovalci posameznih iger so bili simbolično nagrajeni.

Med najbolj smešnimi igrami je bila tista, v kateri sta se partnerja čez mizo hranila z jogurtom. Opravilo namreč ni bilo ravno enostavno, saj so imeli vsi tekmovalci zavezane oči in varovalno kapo na glavi. Kljub temu pa nekaterim čistilnica za oblačila ni mogla uiti...!

Zahvali

Ob smrti mojega očeta se iskreno zahvaljujem kolektivu delovne skupnosti skupnih služb in sodelavcem za darovano cvetje in izraze sožalja!

Franc Zupančič

Ob smrti moje mame se iskreno zahvaljujem za izrečena sožalja in darovano cvetje sodelavcem tozda Mlini, Vir.

Mihael Govekar

Proizvodnja mehkega peciva se je znašla po sprejetju protiinflacijskih ukrepov v težavah, saj se obetajo velike izgube...

Novoletna nagradna križanka

Pravilna rešitev nagradne križanke Pekarna Krško iz 3. številke glasnika je vodoravno: Pekarna, Evo, ing., Krško, ŽK, nož, OT, GRS, IO, epi, Pa, Ren, vmes, tranča, IB, neon, AVNOJ, lipan, I, eden, sneg, pav, KE, katamaran, OČ, Ito, vranec, So, VO, AK, vlak, slike, SU, Emo, Luanda, OT, IB, AČ, avtomat, Ta, ski, ion, noben, TAM, NL, trava.

Žreb je nagrade razdelil takole: 1. nagrada 1.000 din: Ivan Petek, Gotska 3 Ljubljana, 2. nagrada 700 din: Majda Robežnik, tozd Blagovni promet in 3. nagrada 400 din: Tomislav Živkovič, Pekatete.

Skupaj smo kljub neljubi napaki, izpuščen je bil napis tovarna v Celju, prejeli 32 rešitev križanke.

Za tokrat objavljeno novoletno nagradno križanko razpisujemo tri nagrade, katerih višine bo določena naknadno. Seveda bodo bistveno višje! Pravilne rešitve pošljite na naslov uredništva do 15. januarja!

Kotiček za zdravnika

Predstavitev dela obratne ambulante v letu 1987

Po vseh začetnih težavah je obratna ambulanta Yulona, Indosa, Žita in Blagovno transportnega centra v tem letu začela delati s polno zmogljivostjo. Plan dela, začrtan v začetku leta, smo dosegli in celo preseglji.

Sodelovanje z delovnimi organizacijami je bilo dobro, vendar menim, da še niso izčrpane vse možnosti za uvrstitev sodelovanja in navezavo tesnejših stikov med delovnimi organizacijami in ambulanto.

Zdravstveno moštvo naše ambulante je ob svojem rednemu preventivnemu in kurativnemu delu razvilo še vrsto dejavnosti, katerih končni cilj je dvig zdravstvene ravni in ravni zdravstvene prosvetljenosti naših varovancev.

Bolniški stalež je vzrok, zaradi katerega ga smo se večkrat sestali s predstavniki iz različnih ravni v delovnih organizacijah. Odsotnost z dela zaradi bolezni, nege in drugih vzrokov je zaenkrat še neresen problem le v delovni organizaciji Žito, v ostalih delovnih organizacijah smo ta problem zadovoljivo rešili. Zdi se mi, da v Žitu še niso storili vsega potrebnega za odpremo tega problema, da sodelovanje z obratno ambulanto na tem področju še vedno šepa in da moramo v naslednjem letu še marsikaj skupaj narediti.

Zavedamo pa se, da je to le začetek dolgotrajnega in, moram reči, nelahkega dela. Največ uspeha smo imeli pri zdravljenju bolnikov z zvišanim krvnim pritiskom. Naš klub hipertnikov je lepo zaživel. Poleg predavanj o zvišanem krvnem pritisku, nasvetov za zdravo življenje, rednega merjenja krvnega pritiska, kontrole pravilnega in rednega jemanja zdravil si štejejo za največji uspeh pridobitev zaupanja te kategorije bolnikov v naše delo. Če pridejo na kontrolo krvnega pritiska, jim ni treba čakati na vrsto. V začetku delovnega časa imamo 15 minut rezerviranih za delo s hipertniki.

V sodelovanju s socialnimi delavci delovnih organizacij in dr. Jakopičem iz Centru za zdravljenje alkoholizma smo se precej uspešno začeli ukvarjati z alkoholizmom. Razumljivo je to šele začetek našega dela glede na navade in razvade naše populacije, vendar nam naši prvi uspehi vplivajo pogum za nadaljnje delo.

Največ problemov in sivih las nam povzročajo sodelovanje v komisijah za spremembo delovnih mest delavcev, ki zaradi zdravstvenih razlogov ne smejo več delati na dosedanjih delovnih mestih. Delovne organizacije na različne načine urejajo to vprašanje. Skupina zdravstvenih delavcev sproži pobudo za spremembo delovnega mesta, na podlagi oglada delovnega mesta predlaga premestitev in pri tem tesno sodeluje s socialno službo, z varnostnim inženirjem, s psihologom in ekologom, če so le-ti zaposleni v delovni organizaciji. Hkrati moramo tudi tesno sodelovati s skupnostjo pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki daje dokončno oceno delavčeve delovne (ne) zmožnosti.

Preventivne akcije, cepljenje in ogledi delovnih mest potekajo po začrtanem planu in menim, da tu ni večjih težav. Če na kratko povzamem delo naše obratne ambulante v tem letu, moram poudariti, da smo naredili precej, da je viden napredek v primerjavi z letom poprej, seveda pa moramo v prihodnosti narediti še več, da bi s skupnimi močmi prišli do našega skupnega cilja – dviga zdravstvene ravni in zdravstvene prosvetljenosti naših delavcev!

Dr. Bogo Rajžič

glasnik

glasilo delavcev živilskega kombinata Žito Ljubljana

Izdaja Živilski kombinat Žito Ljubljana, Šmartinska 154. Glavna in odgovorna urednica Zlata Vidmar. Ureja uredniški odbor. Urednik in novinar Marko Pograjc. Uredništvo: Žito, Šmartinska 154, 61000 Ljubljana, telefon (061) 442-981, int. 238. Pri urejanju sodeluje center Delavske enotnosti za razvijanje obveščanja v združenem delu. Grafično oblikovanje Aljoša Rebolj. Grafična priprava Typografika Ljubljana. Tisk Tiskarna Novo mesto v nakladi 2.000 izvodov.

SREČNO 88				NASPROTNA OD NIČ	GLAVNA ŽILA	MLADIN. DELOVNA AKCIJA	ŽERJAL EMIL	VRSTA ENERGIJE, TOK	INDUSTR. RASTLINA	Ž. IME	MARJAM CAFUTA	OMERZEL IVO
AVSTRUJA				VEK			1				GRADBENI ELEMENTI	UREDITEV GOSPOD. STANJA
LITERAR. ZVRST. POVEST				21. ČRKA		ANDREJ KOŠAK			PISATELJ AŠKERC	DEL KOLESA		
r		LUKA VALENCIČ		2. IME		DEL OBRAZA				PANČEVO		
		ŽENA GORBAČOVA		UMITI						JUŽNOAFR. REPUB.		
GRŠKA MUZA PESNIŠTVA					OSLABLJEN, NEPOČLNI							
					LAT. VEZNIK							
DNEVNIK ČASNIK							GRŠKI OTOK					
							MAJHNA STALA					
BEOGR. REVUJA				ZADNJI DEL KOPNEGA		POGOST PTIČ						
				ZVIŠAN TONČ		TUJE M. IME						
MAJHNA OSA					VRSTA PLINA				KITAJSKA POKRAJINA	ITALIJA		
										10. IN 11. ČRKA		
DRAGOCEN OKRASEK					RADIJ			NOVA NEVARNA BOLEZEN	GORJAČA			
					MAKARSKA				CESAR JANEZ			
16. ČRKA		PRILAGOD. TEV TUJEMU NARODU										
		NEVERNIK										
VALJEVO		OPOMBA	UMETNIK	HITRO DEJANJE							VRSTA METLE	NEPLODEN
KOPNO SREDI VODE					SPODNJA OKONČINA	JUGOSL. LJUDSKA ARMADA	ANDREJ DERMOTA		VELIK PTIČ			
						1. IN 3. SAMOGLAS.			DELI ATOMA			
VRSTA KRUHA							DEL DEBELEGA ČREVEŠA					
2. IN 3. SAMOGLASNIK		ŠUMIJEVE LIZIKA					ČAKOVEC	DOMAČA ŽIVAL				
								REVUJA ZA RAZVOJ				
AVT. OZN. ZA TRST		TURŠKI VELIKAŠ					TINTA					
OTRIN TONE		ROMAN AVSEK			SESTAVIL: MARKO POGRAJAC	TELESNA TEKOCINA				OSKAR VAJDA		